

Handläggare
Anna Spetz
Utredningsenheten

Diarienummer
2017NÄN/0043

Näringslivsnämnden

Förslag på IOP avseende Canopus Hundcenter

Förslag till beslut

Förslaget från Canopus Hundcenter om ett idéburet partnerskap med Värmdö kommun avslås

Beslutsnivå

Näringslivsnämnden

Sammanfattning

Canopus Hundcenter har inkommit med ett förslag på idéburet partnerskap (IOP) med Värmdö kommun. Verksamheten i form av hunddagis bedöms inte vara kompetensenlig med kommunallagen och dessutom finns en befintlig marknad och därmed en konkurrenssituation att vårda.

Den andra delen av verksamheten; att erbjuda meningsfull sysselsättning för människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden, primärt långtidsarbetslösa och sjukskrivna bedöms för närvarande inte vara en verksamhet där IOP är den mest ändamålsenliga samverkansformen. Förslag från Canopus Hundcenter om ett idéburet partnerskap med Värmdö kommun föreslås därför avslås

Bakgrund

Canopus Hundcenter har inkommit med ett förslag på idéburet partnerskap (IOP) med Värmdö kommun. I förslag till IOP-överenskommelse ska kommunen bidra med en lokal för verksamheten, som under startåret ska vara hyresfri samt ekonomisk starthjälp till inköp av material, hantverkartjänster såsom byggande av hundboxar och hundsäkra lokalen samt inköp av diverse utrustning för hundarnas olika behov, kontorsmöbler, datorer, husgeråd med mera. Omfattningen av kommunens del av den ekonomiska uppstartskostnaden, som uppskattas till cirka 500 000 kronor, framgår inte av förslag till IOP. IOP-överenskommelsen föreslås avse tre år med möjlighet till förlängning.

Canopus Hundcenter affärsidé är att starta ett arbetsintegrerat socialt företag som driver ett hunddagis och pensionat i centrala Gustavsberg med extra service. Tanken är att företaget utöver hundpassning ska erbjuda arbetsträning, praktik och rehabiliteringsplatser för till exempel långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och personer med olika funktionsvariationer. Canopus Hundcenter är tänkt att drivas som en ekonomisk förening.

Företagets utpekade kunder är Nacka och Värmdö kommuner, arbetsförmedlingen och försäkringskassan, vilka bedöms behöva åtgärdsprogram med arbetsträning och rehabilitering för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna eller personer med olika funktionsvariationer. Företagets tjänst i form av hunddagis vänder sig till hundägare i Nacka och Värmdö som behöver bra daglig tillsyn av sin hund samt passning vid semester.

Ärendebeskrivning

Traditionellt sett samverkar kommunen med civilsamhället främst på två sätt när det gäller ekonomisk samverkan; föreningsbidrag eller genom upphandlade tjänster. Föreningsbidrag är ofta ett bidrag för att föreningen finns till, ett s.k. verksamhetsbidrag, men kan även vara prestationsbaserat eller bygga på projekt etc. Värmdö kommuns policy för föreningsbidrag ligger till grund för denna form av samverkan.

Vid upphandlade tjänster, vilket ska göras antingen enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller lagen om valfrihetssystem (LOV), så deltar idéburna aktörer på samma villkor som privata. I detta fall är det kommunen, i egenskap av upphandlande myndighet, som beslutar om verksamhetens utformning. I båda fallen är det kommunen som har beslutandemakt; om villkoren för föreningsbidraget och om ramarna för upphandlingen.

Vid sidan av dessa två har dock en ny samverkansform mellan det offentliga och civilsamhället vuxit fram; IOP. Grunden för uppkomsten av IOP är att det finns samhällsfenomen samt relationer mellan det offentliga och det ideella som inte bygger på, eller kan inramas i, en marknads- eller bidragslogik. IOP är således en samverkansmodell för att gemensamt hitta lösningar på samhällsproblem men utan att använda vare sig bidrag eller upphandling som finansiering.

Förslag till riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap har tagits fram och behandlades av kommunstyrelsen den 7 juni 2017. Riktlinjerna föreslås beslutas av kommunfullmäktige den 21 juni 2017. Förslag till riktlinjer tydliggör vilka regler som ska gälla i Värmdö kommun avseende tecknande av IOP-avtal och vad som är syftet med denna samverkansform. I riktlinjerna tas hänsyn till relevant lagstiftning, och eftersom det saknas juridisk praxis gör kommunen bedömningar under vilka omständigheter som IOP är förenligt med kommunallagen, upphandlingslagstiftning samt Lissabonfördraget.

För att kunna teckna IOP-avtal föreslås följande elva kriterier behöva vara uppfyllda i Värmdö kommun, utöver det grundläggande kravet att IOP-avtal enbart kan tecknas med en idéburen aktör.

1. Verksamheten sker på initiativ av den idéburna aktören.
2. Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns.¹
3. Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
4. Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
5. Det inte finns en befintlig marknad eller en konkurrenssituation att vårda.
6. Bägge parterna är med och finansierar verksamheten; via pengar eller andra insatser.
7. Verksamheten detaljregleras inte från kommunen
8. Båda parterna önskar och ser en mening i att ha ett annat avtalsförhållande eller samverkan vilket inte bygger på marknadsmekanism och kommersiell logik.
9. IOP-avtalet reglerar en verksamhet som i sig är kompetensnlig (enligt

¹ Fram tills att Värmdö kommun har en signerad lokal överenskommelse är det Vision Värmdö 2030 och av fullmäktige beslutade inriktningsmål som får ligga till grund för ansvarig nämnds beslut att teckna IOP-avtal

kommunallagen).

10. Kommunen ges insyn i verksamheten och möjlighet till påverkan och uppföljning under avtalstiden.
11. Kommunens ersättning är av mindre betydelse för att statsstödsreglerna i Lissabonfördraget därmed inte ska vara tillämplbara.²

Vidare föreskriver riktlinjerna att i de fall där föreningsbidrag eller tjänsteköp; upphandlade eller direktupphandlade, är en mer lämpligt avtalsform så bör inte IOP användas. Likt alltid gäller att kommunen utifrån syftet med verksamheten bestämmer hur den bör finansieras.

Bedömning

Riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap är ännu inte antagna av fullmäktige. Dock bygger de elva kriterierna, som behöver vara uppfyllda för att en IOP-överenskommelse ska vara aktuell, på de juridiska bedömningar som Värmdö kommun har gjort utifrån kommunallagen, upphandlingslagstiftning och Lissabonfördraget. Därmed utgår bedömningen kring det specifika förslaget från dessa.

Utifrån det förslag som inkommit till kommunen görs bedömningen att den verksamhet som föreslås bedrivs; hunddagis, inte är kompetensenlig med kommunallagen. Vidare finns det även en marknad med befintliga hunddagis och således en konkurrenssituation att vårda, vilket även beskrivs i förslaget till IOP. Den andra delen av verksamheten; att erbjuda meningsfull sysselsättning för människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden, primärt långtidsarbetslösa och sjukskrivna är primärt inte en kommunal uppgift, utan en fråga för arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Dessa myndigheter bedöms vara kunder även i förslag till IOP.

Kommunen kan dock välja att arbeta med arbetsfrämjande insatser, primärt riktar sig insatserna till personer som är beroende av ekonomiskt bistånd från kommunen för sin försörjning, något som Värmdö kommun idag gör i egen regi genom tillväxtavdelningens arbetsmarknadsgrupp. De insatser som tillhandahålls är praktik, jobbsökaraktivitet samt studie- och yrkesvägledning. Förutsättningarna och konsekvensen av att införa kundval inom arbetsfrämjande insatser, det vill säga konkurrensutsättning av den kommunala verksamheten, utreds för närvarande inom tillväxtavdelningen. Därmed är det inte i form av IOP som en framtida samverkan med ett arbetsintegrerat socialt företag kan komma att genomföras utan genom upphandling och auktorisation.

Sammantaget bedöms därför förslag till IOP varken vara förenligt med kommunallagen eller vara den mest ändamålsenliga formen av samverkan.

Dock ska påpekas att samverkan med civilsamhället är något kommunen bedömer vara mycket positivt och något som kommunen strävar efter att utveckla. Arbete pågår med att ta fram en lokal överenskommelse och med denna som grund bedömer kommunen att samverkan kan utvecklas ytterligare.

²Det innebär att kommunens "bidrag" till verksamheten inte får överskriva 500 000 euro under tre år.

Diarienummer
2017NÄN/0043

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. För Canopus Hundcenter innebär beslutet att företaget själva behöver hitta en lämplig lokal att hyra och annan finansiering avseende den uppskattade startkostnaden på 500 000 kronor.

Konsekvenser för miljön

Beslutet medför inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet medför inga konsekvenser för medborgarna. Det finns redan idag en fungerande marknad med flera olika hunddagis. För personer som står långt från arbetsmarknaden erbjuder såväl arbetsförmedlingen som försäkringskassan olika insatser för att dessa människor ska återgå i arbete. För personer som är beroende av ekonomiskt bistånd från kommunen för sin försörjning har Värmdö idag arbetsfrämjande insatser i kommunal regi. För att kunna erbjuda mer individuellt anpassade insatser utreds möjligheten att införa kundval inom denna verksamhet.

Konsekvenser för barn

Beslutet innebär inga särskilda konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Förslag på Idéburet Offentligt Partnerskap med Värmdö kommun	Biläggs
2	Förslag på riktlinjer för Idéburet offentligt partnerskap (IOP)	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen
Tillväxtavdelningen

Lars Öberg
Sektorchef samhällsbyggnad och tillväxt

Karin Jöback
Avdelningschef tillväxt

Samhällsnytta med Canopus Hundcenter

Sammanfattning:

Betydelsen av att starta Canopus Hundcenter med 16 personer som idag är långtidsarbetslösa, har någon form av funktionsvariation eller är nyanländ kommer att innebära minskade kostnader för kommunen på 1 347 tkr per år. Detta motsvarar det försörjningsstöd under 2016 som kommunen betalat ut till dessa personer. Utan att ha räknat närmare på andra ekonomiska effekter kommer troligtvis kostnaderna för kommunen minska vad avser bostadstillägg, sjukvårdskostnader etc. Enligt studier som gjorts minskar kostnaderna för t.ex. missbruk, psykisk och somatisk ohälsa.

Detta förutsätter ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen som då kan anvisa personer boende i Värmdö kommun. Detta måste eventuellt regleras i avtal.

Förutom det som kommunen ekonomiskt tjänar på att skriva detta avtal med hundcentret uppstår en mängd andra nyttoeffekter, både på individnivå och för samhället. Som hundägare i Värmdö finns därmed möjlighet att på hemmaplan få hjälp med den service som hundcentret har i sin verksamhet. I verksamheten ingår också caférörelse och träffpunkt för hundägare. Individen som kommer att delta i verksamheten kommer att uppleva flera positiva effekter, vilket redovisas nedan.

Det stöd som detta hundcenter är i behov av är en lokal som idag ingår i kommunens fastighetsbestånd.

Värmdö kommuns upphandlingschef Thomas Andersson har gått igenom underlaget för hundcentret.

I ansökan finns en riskanalys genomförd.

Bakgrund

Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) kan ingås när:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen
- Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan där de idéburna organisationerna särskilt nämns
- Verksamheten inte kan ses som en del av det normala föreningsbidraget
- Det finns en marknad eller en konkurrenssituation att vårda
- Bägge parter är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser)
- Verksamheten inte detaljstyrs från kommunen
- Verksamheten avses att drivas under längre tid.

Forskningen visar bl.a.

Forskaren Inga Narbutaite Aflaki har tittat på ett partnerskap i Göteborg mellan idéburna organisationer och staden kring mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och försökt granska de sociala effekterna som uppkommit.

Effekter:

- Bättre samverkan
- Högre kostnadseffektivitet
- Högre kvalitet på integrationsaktiviteterna

Andra nyttoeffekter som framkommit bl.a. från nationalekonomen Ingvar Nilsson är:

- Ökad delaktighet i samhället
- Ökat självförtroende
- Ökad självkänsla
- Ökad självrespekt
- Ökad egenmakt
- Ökat socialt välbefinnande ökad anställningsbarhet
- Ökat psykiskt välbefinnande
- Ökat fysiskt välbefinnande
- Större socialt nätverk
- Förändring i små steg från arbetslös till anställning
- Går från "stuprörsmodell" där ansvarsmurar byggs upp till "hängrännamodell" där murar bryts ned.

Övriga samhällsnyttor

- Skapar arbetstillfällen för personer som har varit långt ifrån arbetsmarknaden
- Kompletterar kommunens service

Förslag på Idéburet Offentligt Partnerskap med Värmdö Kommun

Bakgrund

Den öppna arbetslösheten i Värmdö kommun är 3.5%. Utvecklingen generellt sett på den svenska arbetsmarknaden är att fler kommer i arbete då efterfrågan på arbetskraft ökar. Men det är också en allt större andel som hamnar utanför av olika skäl, som låg utbildningsbakgrund, ohälsa som leder till långtidsarbetslöshet. Trots den relativt låga arbetslösheten, finns därför ett behov av bra praktik, arbetstränings- och rehabiliteringsplatser för dem som står långt utanför arbetsmarknaden av olika orsaker, även för dem som står utanför den sociala gemenskapen. Dessutom ökar behovet med alla nyanlända som kommer och behöver integreras i samhällets sociala gemenskap.

Arbetsintegrerande sociala företag har som mål och syfte att just integrera människor på arbetsmarknaden, genom t ex praktik, arbetsträning, utbildning och anställning. Man talar om de dubbla affärsidéerna där försäljning av tjänster till offentlig sektor är en del, och försäljning av varor eller tjänster på en marknad den andra. Överskottet återinvesteras i företaget, i syfte att utveckla den och skapa arbetstillfällen för fler. En viktig del är att deltagare och anställda är delaktiga i verksamheten på ett dokumenterat sätt. Företaget ska vara organisatoriskt fristående från offentlig sektor, men det är viktigt att ha goda relationer med dessa, eftersom man ofta jobbar för att stötta samma målgrupp.

Värdegrund

Värdegrunden som partnerskapet bör bygga på, som vi ser det, är en dialog med öppenhet mellan kommunen och det arbetsintegrerade sociala företaget. Långsiktigt samarbete med tillit och respekt åt båda hållen, även med full transparens för bägge parter.

Värmdö kommuns värdegrund kännetecknas av:

Alla människor har lika värde

Varje människa är unik

Varje människa kan utvecklas

Varje människa har rätt att påverka sin livssituation

Canopus hundcenter står bakom Värmdö kommuns värdegrund. Det allra viktigaste för oss är att se till det bästa för dem som ska arbetsträna, att se varje enskild individs förmåga och potential, även att de får den integritet de behöver för sin utveckling. De sociala värdena är inte mätbara rent ekonomiskt men är värdefulla för individen och dennes umgängeskrets. Har man varit långtidssjukskriven länge är det lätt att hamna i en ond cirkel, som gör att man drar sig undan den sociala samvaron. Genom att få börja arbetsträna på ett arbetsintegrerat socialt

företag får man möjlighet att träffa andra med liknande livssituation. Det ger en insikt i att man inte är ensam och kan känna samhörighet med andra. Att få en meningsfull sysselsättning varje dag ökar inte bara självkänslan utan påverkar även livsinspirationen och hoppfullheten. Detta kommer även att gagna de närmaste anhöriga på ett positivt sätt. Det blir Win Win för den enskilde personen och för kommunen.

Insatser

Canopus Hundcenter bedriver ett arbetsintegrerat socialt hunddagis/pensionat och erbjuder praktik, arbetstränings- och rehabiliteringsplatser. Forskningen visar att hundar är mycket välgörande för människor fysiska och mentala hälsa, därför blir hundarna perfekta terapiverktyg. Promenader i naturen, individuell coaching, hälsa och friskvård är några komponenter av vårt arbetssätt.

Canopus kommer att ha kontinuerliga uppföljningar med respektive myndighet och skriva ett underlag med våra rekommendationer för vidare planering efter avslutad insats hos oss.

Mål med avtalad verksamhet

Övergripande målsättning

Vår verksamhet gynnar de som varit utanför arbetsmarknaden under en lång period, de personer som har till exempel drabbats av utmattningssyndrom och behöver hitta tillbaka till sig själva. Vår målsättning är att bidra med en meningsfull sysselsättning samt personlig utveckling för att bygga upp självkänslan och förhoppningsvis slussa ut personerna i arbetslivet eller andra givande aktiviteter. Vi jobbar för att människor ska kunna växa till sin fulla potential.

Strategier för att nå målet

Alla deltagare får en individuell handlingsplan utefter deras behov och önskemål. Vi stöttar deltagarna dagligen i den process de befinner sig i just då, en del behöver coaching i att stärka självkänslan medan andra behöver hjälp att aktivt söka jobb. Alla har som sagt olika behov vilket vi tillgodoser. Vi jobbar även kognitivt och mycket med sociala färdigheter som hjälper deltagarna att behärska olika situationer i livet.

Vi erbjuder individuella coaching promenader i naturen tillsammans med hundar minst en gång i veckan. Vi har datorer för att deltagarna ska kunna arbeta på sina ansökningshandlingar. Vi etablerar kontakt med de företag som vi tror skulle passa för den enskilde och försöker slussa ut dem på arbetsmarknaden eller andra passande aktiviteter som är givande.

Målgrupp

Vår målgrupp är de som befinner sig långt från arbetsmarknaden, de som behöver komma tillbaka till den sociala samvaron, få en meningsfull sysselsättning samt gemenskap med andra och stöd i att komma ut på arbetsmarknaden. Personer med olika funktionsvariationer som behöver meningsfull sysselsättning är också en potentiell målgrupp hos oss. Nyanlända personer kan erbjudas språkträning och praktik för en snabbare väg in i samhället och arbetslivet.

Kommunikation

En ömsesidig kommunikation med uppgjorda tidsintervaller för rapportering till deltagarnas handläggare för bästa uppföljning och rätt åtgärdsprogram. Uppföljning för att se om de uppsatta målen är uppnådda. All kommunikation om deltagare sker efter godkännande/fullmakt/samtycke mellan deltagaren, oss och respektive myndighet. All kommunikation sker så att inte några sekretessregler överträds.

Ekonomi

Vi önskar få hjälp med hyran under startåret. Vi ser även att det behöves köpas in mycket material och eventuellt hantverkartjänster till att bygga hundboxar och göra lokalen hundsäker enligt länsstyrelsen bestämmelser. Det behövs köpas in utrustning för hundarnas olika behov, kontorsmöbler/möbler, datorer, husgeråd med mera. Vi är i behov av ekonomisk starthjälp.

Period för avtalet

(Tre år som kan förlängas ytterligare 2 år?)

Vi ser ett långsiktigt samarbete med Värmdö kommun

Canopus Hundcenter

Problematisering

I Värmdö kommun finns ett antal människor som av olika anledningar står utanför arbetsmarknaden och den sociala samvaron. I dagsläget finns det inte tillräckligt många arbetsplatser som kan ge en effektiv arbetsträning med personligt stöd och coaching. Dessa människor har svårt att hitta en meningsfull sysselsättning och får det svårt att komma tillbaka till ett arbete.

I Nacka finns det 4 507 personer som är öppet arbetslösa, av dem befinner sig 729 personer i arbetsmarknadspolitiskt program. På Värmdö finns det 1 644 öppet arbetslösa och 224 personer i arbetsmarknadspolitiskt program. Det finns ett behov av arbetsträningsplatser både i Nacka och på Värmdö.

Det finns även ett behov av hunddagisplatser med generösa öppettider för skiftarbetare. I Nacka finns det 3 411 hundägare och 4 135 hundar. På Värmdö finns det 2 377 hundägare och 3 145 hundar. Hundantalet stiger och behovet av dagisplatser ökar genom att fler flyttar ut till Värmdö, även till Nacka. Vi kan se att behovet finns av hundpassning då många annonserar i lokaltidningar och grupper på Facebook.

Vår vision är att bland annat hjälpa långtidsarbetslösa att hitta tillbaka till arbetslivet. Samvaron med hundar hjälper dem att få komma ut i naturen varje dag, någon att bry sig om och ge kärlek till.

Affärsidé och lösning

Vi startar ett arbetsintegrerat socialt företag som driver ett hunddagis och pensionat i centrala Gustavsberg med extra service. Det innebär att vi har förutom hundpassning även har arbetsträning för till exempel långtidsarbetslösa/långtidssjukskrivna/funktionsvariationer. Genom hunddagiset ger vi dessa personer en meningsfull sysselsättning och möjligheter att komma tillbaka till arbetslivet. Hundarna blir ett av våra terapiredskap för de som arbetstränar, hundarna får mer personal omkring sig och mer uppmärksamhet. En vinst för både människor och djur.

1. Genom rehabilitering stärks självkänslan samt sociala färdigheter för de som arbetstränar hos oss genom personlig utveckling. Alla får en anpassad handlingsplan där vi arbetar med varje persons behov och utveckling genom coaching, vi fokuserar även på friskvård. Gemenskapen med andra arbetslösa ger en känsla av samhörighet.

Genom att ta reda på varje persons kvalifikationer, kunskaper och önskemål försöker vi hitta relevanta arbetsplatser. Vi skapar kontakter med olika företag för att kunna hitta passande arbeten för våra deltagare.

Vi har kontinuerlig kontakt med deras handläggare på arbetsförmedlingen och avrapporterar deltagarnas utveckling. Vi räknar med att i första hand anställa några av våra deltagare i den mån de matchar arbetsuppgifterna. Dessa kommer att få hundutbildning.

2. Vi erbjuder även aktiviteter och kurser för hundägarna för att stärka dem i sin roll som en kärleksfull ledare för sin hund. Vi erbjuder även mot extra kostnad till exempel klocklippning, hundfrisör, hundmassage genom att hyra in dessa tjänster i våra lokaler. Vi samarbetar med veterinär som kommer till dagiset med jämna mellanrum för exempelvis återbesök och vaccinationer. För morgontrötta personer erbjuder vi en frukostpåse med kaffe/te och smörgås när de lämnar hunden. Vi vill underlätta hundägarnas vardag så mycket som möjligt.

Vi kommer att ordna olika aktiviteter/event för hundägarna. Kurser i vardagslydnad, hundyoga, olika föreläsningar och kurser, promenader med instruktör med mera. Vi har en butik där vi säljer djurrelaterade produkter och foder.

Vi erbjuder korttidsplatser för de som behöver lämna in hunden en dag eller några timmar. De hundarna får särskilda boxar att vistas i med tillsyn och eventuella promenader.

Vidare planerar vi att öppna ett hundcafé med ekologiskt fika i anslutning till dagiset, en samlingsplats för hundägare att umgås med varandra och hitta promenadkompisar. De kan hyra caféet för hundkalas och de kommer även att kunna boka in sig på hunddagiset extra tjänster.

Vi har gjort studiebesök på Hundpasset i Västerhaninge som är ett arbetsintegrerat socialt företag som driver hunddagis med tio stycken deltagare. Deras koncept har varit framgångsrikt för alla parter redan första året. De har anställt en på 100 %, två på 75% och en på 50%, de har en inhyrd föreståndare på 50 % och en instruktör/psykolog för handledning på 25%. En person har fått anställning på ett annat hunddagis. De har 19 hundar och tänker anställa fler när hundantalet ökar. Det finns tio stycken arbetsintegrerade sociala företag som enbart driver hunddagis och utöver dem finns nio stycken till i hela Sverige som även har andra verksamheter förutom hunddagis.

Affärsnyttan

I vår modell erbjuder vi personlig coaching till varje enskild individ där vi ser möjligheterna att komma tillbaka till arbetslivet. Alla får en anpassad handlingsplan där vi arbetar med varje persons behov och utveckling genom coaching, vi fokuserar även på friskvård och hälsa. Det som är unikt med oss är att vi bland annat använder hundarna som terapiverktyg samtidigt som vi löser hundägarnas problem med hundvakt. Dessutom har vi mer personal som gynnar hundarna.

Ekonomiskt sett blir det bättre för kommunen när fler med olika bidrag och försörjningsstöd får ett eget arbete att försörja sig med.

Kunden

Våra kunder är Nacka/Värmdö kommuner, arbetsförmedlingen, försäkringskassan som behöver åtgärdsprogram med arbetsträning och rehabilitering för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna eller personer med olika funktionsvariationer.

Alla hundägare i Nacka/Värmdö som behöver bra daglig tillsyn av sin hund, även de som behöver passning vid semestrar.

Marknaden

Vi vänder oss till hundägare i Gustavsberg/Värmdö/Nacka i första hand. Det sker stor inflyttning till Gustavsberg i nuläget och en tid framöver genom nybyggnationerna, allt fler skaffar hund eftersom de flyttar ut till naturen. Genom att erbjuda dem fullservice och närheten kommer de att välja oss före de etablerade hunddagisen. Människor kommer alltid att ha sällskapsdjur, trenden att skaffa hund kommer att bestå.

Konkurrenterna

Det finns dagliga verksamheter i kommunal regi med inriktning på funktionsvariationer i Gustavsberg och i Hemmesta. Vi blir inte direkt konkurrenter eftersom vi riktar in oss på en annan målgrupp i första hand. Vi kan fungera som ett komplement till dem och ha ett bra samarbete.

Det finns några etablerade hunddagis på Värmdö:

Värmdö Dog Center i Mölnvik: Etablerade sig i slutet på 2000, har gott rykte men erbjuder inga extra tjänster. kostar 2900 kr stängt en månad som är betalningsfri. Ca 40 hundar

Värmdös hunddagis och djurpensionat i Hemmesta: erbjuder inget extra utöver själva dagis, tre anställda och 36 hundar. Kostar 2700 - 3500 kr

Andys Hundar Mobilt hunddagis: Hämtar och lämnar hundar vid hemmet, har ingen lokal utan en stor bil. Kör ut i naturen och rastar hundarna i några timmar. kostar 2800–3400 kr

Aspvik: Privatperson som har hundpensionat hemma. Hon är etablerad sedan cirka 30 år.

I Nacka/Saltsjö-Boo finns det några men de ligger långt ifrån Gustavsberg.

Det finns privatpersoner som tar emot hundar eller går promenader med hundar. Även några etablerade Doggy Walkers.

Teamet

Vi är en ekonomisk förening, styrelsen består av Mita Hugdahl ordförande, Carola Mases sekreterare och Camilla Hugdahl Ivmark kassör.

Carola Mases 47 år är undersköterska i botten samt utbildad inom KBT där inriktningen är ART (aggression replacement trainer) som består av social förmåga, aggression träning och moraliskt resonerande. Carola har arbetat socialt med människor så som funktionsvarierade barn/ungdomar inom skola och sjukvård i många år. Ansvarig för administration, ekonomi, arbetsträning

Mita Hugdahl 56 år är undersköterska i botten med mångårig erfarenhet från sjukvården samt arbete med funktionsvariationer. Mita har arbetat som coach även med kurser och föreläsningar i personlig utveckling. Har gått ledarskapsutbildningar och är utbildad friskvårdscoach. Ansvarig för verksamhetsutveckling, marknadsföring, arbetsträning

Camilla Hugdahl Ivmark 29 år har gått naturbruksgymnasiet i Berga, arbetat med hästar i ett stall på Värmdö. Camilla är utbildad hundinstruktör och hunddagisföreståndare, hon har stor erfarenhet av hundar och god hand med alla djur. Ansvarig för hundarna och allt som rör dem.

Nätverk

Hundpasset, Evolvera, Värmdö Daglig verksamhet, Ekhaga, Veterinär, hantverkare, Åre Byracka, Sturegruppen

Affärsmodell

Det är väldigt många som har hund och behöver bra tillsyn av sin hund ute på Värmdö. Det vi erbjuder är unikt för Värmdö, det finns inget hunddagis med arbetsträning och den extra service vi ger. Det blir en stor vinst för hundarna som får fler människor omkring sig än med bara anställda. Allt fler skaffar hund på Värmdö och är i behov av att få hundpassning både dag och natt. I dagsläget finns det inget nattdagis varken i Nacka eller Värmdö.

Genom att erbjuda arbetsträning och rehabilitering för dem som står utanför arbetsmarknaden hjälper vi arbetsförmedlingen och kommunerna med att ge dem en meningsfull sysselsättning tills de får en egen anställning.

Vi löser även hundägarnas problem genom att erbjuda en trygg, säker tillsyn av deras hundar på olika tider av dygnet.

Genom att ta emot och rehabilitera personer får vi intäkter per person vi arbetar med. Vi får de största intäkterna från hunddagsavgifterna och pensionatet. Vissa intäkter kommer från de extra tjänster erbjuder samt uthyrning av rum. Vidare blir det intäkter från butik och café.

Finansiell information

Se bifogat Excel dokument

Efterfrågan på hunddagsplatser är stor och vi räknar med att fylla vår kvot på 50 inskrivna hundar väldigt snabbt. Vi kommer att kunna följa marknadspriserna som de övriga hunddagisen.

Vi räknar med att vi behöver ca 500 000 kr för ombyggnad av lokalen och inköp av utrustning.

Riskanalys

Tidsramen håller inte, antalet deltagare blir inte fulltaliga och inte tillräckligt många hundar. Det kan bli dyrare än beräknat.

För att minimera riskerna kan vi skjuta fram öppningsdatumet en månad, att ha en buffert i budgeten.

Sammanfattning

Med ett arbetsintegrerat socialt företag som driver hunddags hjälper vi personer att hitta en meningsfull sysselsättning och eventuellt tillbaka till arbetslivet genom arbetsträning i samverkan med hundar som en del av vår terapi. Med kontinuerlig coaching, ett samarbete med arbetsförmedlingen och olika företag kan vi hitta arbeten som passar.

Hundägarna får en trygg tillsyn av sina hundar med en rad extra service som underlättar deras vardag. Hundarna får extra mycket människor omkring sig och blir väl omhändertagna. Winwin för både människor och djur. Vi får ett fullsatt hunddags och bli kända för att vi ger bra service till hundägarna och en bra miljö med träning och mycket samvaro med hundarna.

Canopus Hundcenter

Mita Hugdahl

Mita.hugdahl@comhem.se

070 718 42 52

Carola Mases

Carola.mases@gmail.com

070 378 55 55

Camilla Hugdahl Ivmark

Camilla.hugdahl-ivmark@live.se

070 797 88 32

Verksamhetsplan för Canopus Hundcenter

Vi planerar att öppna hunddagis/nattis och pensionat i februari/mars – 17. Vi tänker oss att vi tar emot 10 - 15 stycken personer för rehabilitering och arbetsträning. De kan börja hos oss så snart vi har tillgång till lokalen, de får lära känna oss och varandra samtidigt som vi gör i ordning lokalerna. Det skapar fin gemenskap och en delaktighetskänsla att få vara med att starta upp något från början.

Hundcaféet planerar vi att starta i juni. I caféet finns det även möjlighet (om det finns önskemål) att ta emot nyanlända kvinnor (i första hand) för integrering i samhället, de har oftast lite svårare att etablera nya kontakter. Vi har planer på att starta upp cateringverksamhet med dessa kvinnor om intresse finns hos dem.

När dessa verksamheter är i gång har vi vidare planer att starta upp en snickeriverkstad, eventuellt till hösten. Vi tänker oss att snickeriverkstaden tar emot beställningar på mindre arbeten, kanske roliga hundkojor, fågelholkar eller annat som inte är så avancerat att göra. Syftet är att de som arbetstränar där hittar sin kreativitet och tillverkar det de är bra på. I vårt nätverk har vi en finsnickare som bland annat bygger och renoverar skateboards, genom det kan vi fånga unga män till en sysselsättning och vidare ut i arbetslivet.

Vi tänker att vi i första hand anställer personer som arbetstränar hos oss om de är lämpliga för arbetsuppgifterna. Vi tänker långsiktigt vid anställningar, där vi vill att vissa har kompetens att själva hjälpa till med arbetsträning. Har man själv varit i behov av stöd, sedan vuxit som människa och tagit sig ur det så tror vi att man blir bra på att stötta andra. Ett bra sätt att få verksamheten att växa stabilt.

Vi är kreativa och nytänkande, det kommer att växa fram fler verksamheter med åren. Vi tror verkligen på att när människor får en puff i rätt riktning så händer det stordåd.

Risikanalys

Datum 2017-02-28	Projekt Canopus Hundcenter	Högsta ansvarig för riskanalysen Carola Mases, Mita Hugdahl, Camilla Hugdahl Ivmark
---------------------	-------------------------------	---

Risk	Konsekvens	Sannolikhet	Så här reducerar vi risken	Detta gör vi om risken blir verklighet	Ansvarig	Noteringar
Lokal passar ej för verksamheten	Ej godkänd av länsstyrelsen	1	Noggrant följa Länsstyrelsens riktlinjer	Bygger om hundboxar med mera	Carola Mases, Mita Hugdahl, Camilla Hugdahl Ivmark	
Inget samarbete med arbetsförmedlingen	Inga deltagare från AF	3	Möte för att förbättra samarbetet med alla parter	Samarbetar med andra organisationer	Carola Mases, Mita Hugdahl, Camilla Hugdahl Ivmark	
För få dagishundar	För lite intäkter	1	Vi har en intresselista med hundar som vill börja på Canopus.	Vi gör reklam både lokalt, digitalt, sociala medier och genom tidningsartikel	Carola Mases, Mita Hugdahl, Camilla Hugdahl Ivmark	
Konkurrerande hunddagis som öppnar i närheten med lägre priser	Fler hundägare väljer konkurrenten	1	Vi är just nu de enda hunddagis som har dygnet runt öppet. Vi har extratjänster som våra konkurrenter inte har.	Ser över vad konkurrenterna har som vi inte har.	Carola Mases, Mita Hugdahl, Camilla Hugdahl Ivmark	

År 1

Försäljning (dagisavgift 40)	66 000 kr	66 000 kr	66 000 kr	132 000 kr	132 000 kr	132 000 kr	132 000 kr	132 000 kr
Försäljning (pensionat, korttid)	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	20 000 kr	10 000 kr	25 000 kr	50 000 kr	50 000 kr
Försäljning AF arbetsrehab (16 pers)	48 000 kr	48 000 kr	48 000 kr	480 000 kr	480 000 kr	48 000 kr	48 000 kr	48 000 kr
Hyra ut rum	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr
Ingående moms	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Andra intäkter	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Andra intäkter	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Andra intäkter	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Summa intäkter	128 500 kr	128 500 kr	128 500 kr	636 500 kr	626 500 kr	209 500 kr	234 500 kr	234 500 kr

Fasta kostnader

[illegible]

Semesterlön	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr
Försäkring anställd	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr
Arbetsgivaravgifter	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr
Telefon/internet	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr
Förmåner	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Rörliga kostnader								
Utgående moms	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Övriga kostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Summa kostnader	447 610 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr
Resultat före skatt	- 319 110 kr -	13 260 kr -	13 260 kr	494 741 kr	484 741 kr	67 741 kr	92 741 kr	92 741 kr
Resultat efter skatt (22%)								

Vad är en budget?

En budget är mest allmänt en **prognos** över framtida planerade ekonomiska händelser. Syftet med en resultatbudget är att göra av företagets resultat. En resultatbudget upprättas genom att lista det egna företagets förmodade intäkter och kostnader för att resultat det egna företaget kan förväntas uppnå. En omsorgsfullt utformad resultatbudget är ett bra hjälpmedel när man avgör affärsidé är realistisk.

När ni gjort klart er budget rekommenderar vi att ni bokar en kostnadsfri rådgivning hos Coompanion Stockholm.

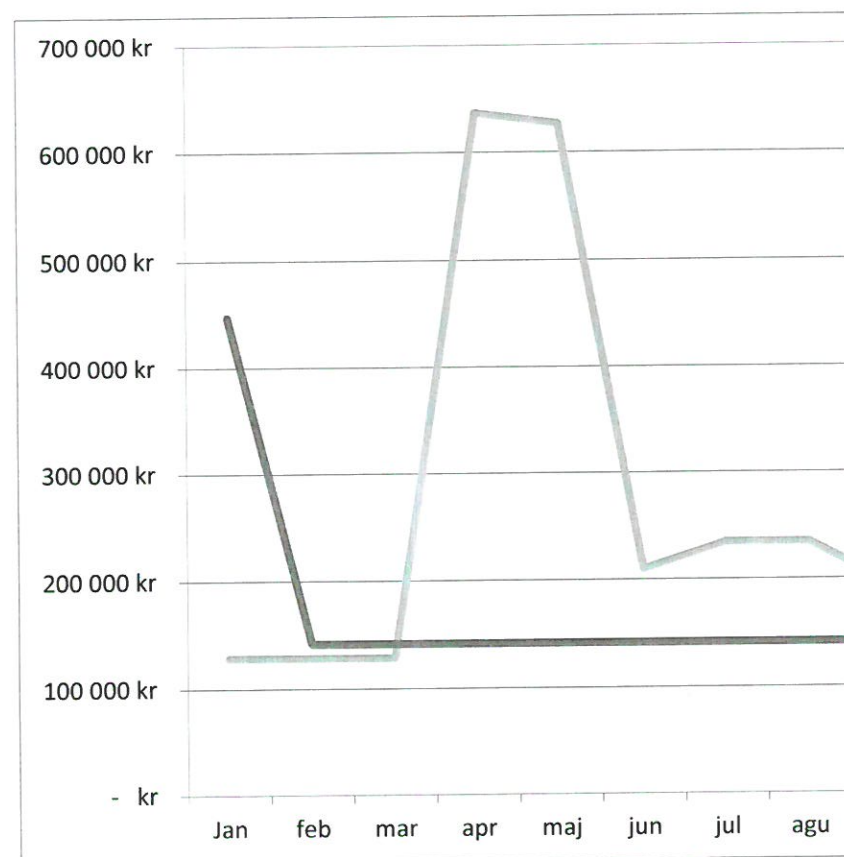
När ni gör klart er budget rekommenderar vi att ni bokar en kostnadsrägning hos bolagets bokhållare.

När ni har startat är det bra att jämföra de faktiska kostnaderna med de budgeterade kostnaderna för att se att ni är på rätt spår att spara er budget och fortsätta att utveckla den allt eftersom företaget utvecklas.

sep	okt	nov	dec	Totalt
132 000 kr	132 000 kr	132 000 kr	132 000 kr	1 386 000 kr
10 000 kr	10 000 kr	30 000 kr	55 000 kr	290 000 kr
48 000 kr	48 000 kr	48 000 kr	48 000 kr	
				1 440 000 kr
4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	4 500 kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
194 500 kr	194 500 kr	214 500 kr	239 500 kr	3 170 000 kr

- kr	- kr	- kr	- kr	300 000 kr
500 kr	500 kr	500 kr	500 kr	6 000 kr
20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	240 000 kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
400 kr	400 kr	400 kr	400 kr	4 800 kr
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	12 000 kr
77 000 kr	77 000 kr	77 000 kr	77 000 kr	924 000 kr
2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	24 000 kr
- kr	- kr	- kr	- kr	1 250 kr
- kr	- kr	- kr	- kr	4 500 kr
- kr	- kr	- kr	- kr	100 kr
300 kr	300 kr	300 kr	300 kr	3 600 kr

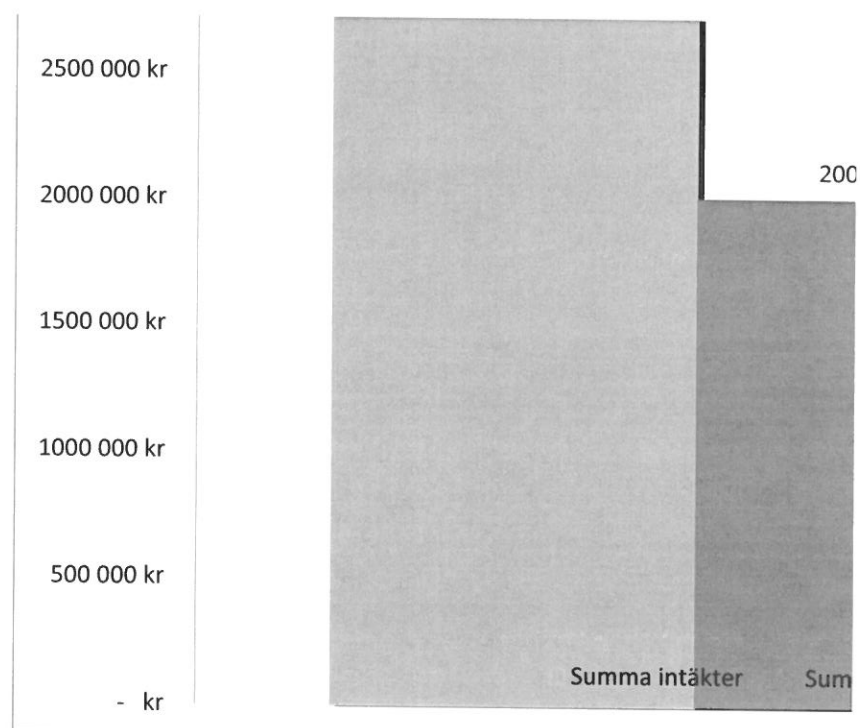

3500 000 kr

3000 000 kr

3170 000 kr

9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	9 240 kr	110 880 kr
4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	4 473 kr	53 676 kr
25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	25 847 kr	310 158 kr
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	12 000 kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	141 760 kr	2 006 964 kr
52 741 kr	52 741 kr	72 741 kr	97 741 kr	1 163 036 kr
				907 168 kr

a en prognos
tt se vilket
om en

Hjälpmedel

**Boka en
kostnadsfri
rådgivning hos**

Räkna ut ert pris.

**Räkna ut era
lönkostnaderna**

är så glöm inte

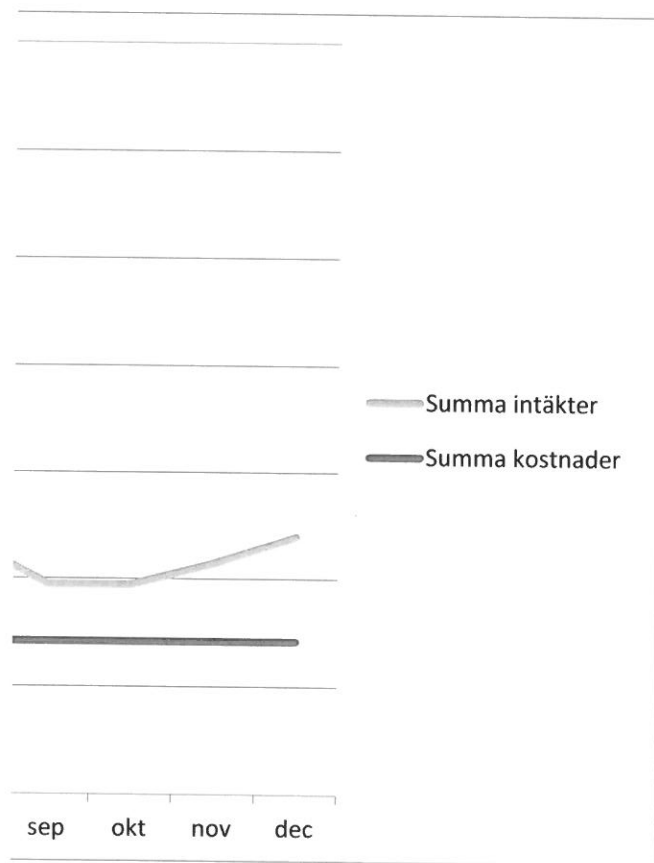
**Coompanion
Stockholm**

1000 kronor i månaden.

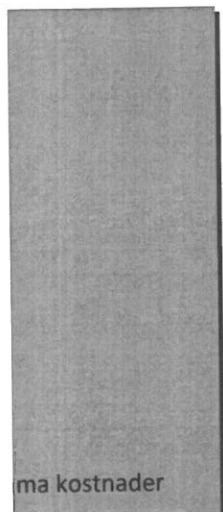
Räkna ut er skatt.

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

06 964 kr

ma kostnader

VÄRMDÖ KOMMUN

Riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP)

Antagna av kommunstyrelsen den X juni 2017 § XXX, 2017KS/XXXX

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Syfte och omfattning	3
1.2	Vad är IOP?.....	3
1.3	Förutsättningar i Värmdö kommun	3
2	Utgångspunkt för Värmdö kommun.....	4
2.1	Definition av civilsamhället	4
2.2	Vilka aktörer kan vara aktuella för IOP?	5
2.3	Juridiska aspekter	5
2.3.1	Kommunallagen	5
2.3.2	Upphandlingslagstiftningen	6
2.3.3	Regler om statligt stöd	6
2.3.4	Slutsatser	7
3	Genomförande	7
3.1	När kan ett IOP-avtal ingås?.....	7
3.2	Användning av IOP i Värmdö kommun.....	8
3.2.1	Ansvarig nämnd	9
4	Uppföljning och utvärdering	9

1 Inledning

Att bo och leva i Värmdö ska vara en positiv upplevelse för kommuninvånarna. För att kunna tillmötesgå alla individers och grupper individuella behov behöver Värmdö kommun använda sig av olika strategier. Samhällets sektorer (den privata, den ideella och den offentliga) skiljer sig åt i sättet de drivs på; en kommun fungerar inte på samma sätt som ett privat företag eller en förening. Denna insikt är central för att tillgängliggöra alla resurser i samhället och det krävs olika sätt att agera för att få alla resurser att fungera och samspela.¹

Värmdö kommun har ett starkt och levande civilsamhälle bestående av bl.a. idrottsföreningar, pensionärsföreningar, samfund, kulturföreningar och föreningar med social inriktning. Föreningarna är olika stora men drivs i grunden på samma sätt: med starkt ideellt engagemang. Det är en styrka för Värmdö att ha ett starkt civilsamhälle. Genom engagemang från idéburna sektorn finns möjligheter och ett bredare utbud för människor i fråga om kunskap, självförtroende och kraft.

1.1 Syfte och omfattning

Föreliggande riktlinjer syftar till att tydliggöra vad ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) innebär samt vilka regler som gäller i Värmdö kommun för denna avtalsmodell. Ett samverkansarbete av det slag som beskrivs i de här riktlinjerna kan leda till tydligare gränser mellan de samverkande parterna, vilket ger tydligare ramar och ansvarsfördelning. Detta torde förenkla och utveckla samarbetet mellan kommunen och civilsamhället.

1.2 Vad är IOP?

Traditionellt sett samverkar kommunen med civilsamhället främst på två sätt när det gäller ekonomisk samverkan; föreningsbidrag eller genom upphandlade tjänster.

Föreningsbidrag är ofta ett bidrag för att föreningen finns till, ett s.k. verksamhetsbidrag, men kan även vara prestationsbaserat eller bygga på projekt etc. Värmdö kommuns policy för föreningsbidrag ligger till grund för denna form av samverkan. Vid upphandlade tjänster, vilket ska göras antingen enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller lagen om valfrihetssystem (LOV), så deltar idéburna aktörer på samma villkor som privata. I detta fall är det kommunen, i egenskap av upphandlande myndighet, som beslutar om verksamhetens utformning. I båda fallen är det kommunen som har beslutandemakt; om villkoren för föreningsbidraget och om ramarna för upphandlingen.

Vid sidan av dessa två har dock en ny samverkansform mellan det offentliga och civilsamhället vuxit fram; IOP. Grunden för uppkomsten av IOP är att det finns samhällsfenomen samt relationer mellan det offentliga och det ideella som inte bygger på, eller kan inramas i, en marknads- eller bidragslogik. IOP är således en samverkansmodell för att gemensamt hitta lösningar på samhällsproblem men utan att använda vare sig bidrag eller upphandling som finansiering.

1.3 Förutsättningar i Värmdö kommun

Ett viktigt led i att kunna sluta IOP-avtal är att det finns ett politiskt program eller plan som särskilt beskriver den privata aktörens (dvs. föreningen som representerar den

¹ SOU rapport 2016:13 *Palett för ett stärkt samhälle* (2016, s 63ff).

idéburna sektorn) roll i samhällsutvecklingen i sin helhet, och på vilket sätt den tilltänkta verksamheten kan ses som del av detta.

Vision Värmdö 2030 är kommunens grundläggande styrdokument som ska genomsyra kommunens verksamhet. För att skapa ett hållbart samhälle och uppnå visionen bör kommunen utveckla samverkan med civilsamhället. Som grund för detta beslutade kommunfullmäktige i oktober 2012 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja arbetet med en överenskommelse mellan kommunen och den sociala ekonomins föreningar och andra sammanslutningar. Arbetet återupptogs under 2016 och har nu gått in i fasen att ta fram en skriftlig lokal Överenskommelse. När Värmdö har en lokal Överenskommelse på plats är det denna som ska ligga till grund för eventuella IOP-avtal. Fram till dess bedöms IOP-förslag utifrån Vision 2030 samt av kommunfullmäktige beslutade inriktningsmål för mandatperioden.

2 Utgångspunkt för Värmdö kommun

2.1 Definition av civilsamhället

I propositionen (2009/10:55) En politik för det civila samhället definieras civilsamhället som "En arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen."²

Denna definition bekräftas även i SOU 2016:13 Palett för ett stärkt civilsamhälle. I direktiven för den utredningen står att läsa att med civilsamhällets organisationer avses: "Bl a allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund samt organisationer inom den ideella sektorn och den kooperativa rörelsen som generellt har någon form av mer oegennyttigt uppdrag, utan att vara statliga och kommunala. De är självstyrande och drivs ofta med en ideologisk medvetenhet. Till det civila samhällets organisationer hör även sociala företag och aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning."³

Syftet för civilsamhälles organisationer är alltså allmännyttigt och avser att möta ett behov hos brukare; det är inte att skapa en vinst för medlemmar eller ägare. Oftast har en idéburen aktör en demokratiskt uppbyggd organisationsstruktur där makten utgår från medlemmar och brukare. Viktigt att poängtera är att även om syftet inte är vinst förhindrar det dock inte att organisationen har en ekonomisk verksamhet och genom den skapar resurser för att främja sitt ändamål.

Det finns en mängd olika begrepp inom detta område och begreppsapparaten är både föränderlig samt innehåller flera begrepp som har samma eller likartad betydelse. Begrepp som används är bl.a. idéburen aktör, idéburna sektorn, civilsamhället, föreningslivet, ideella krafter, frivilligheten m.fl. Fortsättningsvis kommer begreppet idéburen aktör samt civilsamhället att användas för att beskriva de aktörer som kan vara aktuella för kommunen att teckna IOP-avtal med.

² Regeringens proposition *En politik för det civila samhället* 2009/10:55, (2009, s. 28).

³ SoU 2016:13 *Palett för ett stärkt civilsamhälle* (2016, s. 54).

2.2 Vilka aktörer kan vara aktuella för IOP?

En idéburen aktör kan ha olika associationsformer där den ideella föreningen är den mest dominerande. Andra förekommande associationsformer är stiftelse, registrerade trossamfund, eller aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. I vissa fall kan även en ekonomisk förening⁴ räknas som en idéburen aktör om det rör sig om ett nykooperativ där den allmännyttiga och sociala målsättningen är vägledande och där verksamheten är brukarstyrd. Här behövs ett avgörande från fall till fall.

De aktörer som Värmdö kommun kan komma att sluta ett IOP-avtal med är således de juridiska personer som tillhör civilsamhället och vars verksamhet syftar till ett allmännyttigt mål, inte skapar vinst för ägare eller medlemmar och har en demokratiskt uppbyggd organisation.

2.3 Juridiska aspekter

När det gäller upprättande av IOP och tillhörande avtal bör hänsyn tas till en rad olika juridiska aspekter. IOP berörs av ett flertal olika rättsliga förordningar som delvis konkurrerar med varandra, såsom kommunallag och lagen om offentlig upphandling. En särskild problematik utgörs av att IOP ännu är rättsligt oprövade, varpå upparbetad juridisk praxis saknas. I följande avsnitt redogörs för hur Värmdö kommun bedömer att IOP förhåller sig till kommunallagen, lagen om offentlig upphandling samt till regler om statligt stöd.

2.3.1 Kommunallagen

I kommunallagen, bl.a. i 2 kap. 1 § och i praxis regleras vad en kommun får göra och inte göra. Det anses t.ex. vara en kommunal angelägenhet (kompetensenligt) att ha verksamhet inom idrotts- och fritidsområdet, folkbildningsområdet och kulturområdet samt att ge bidrag till den typen av verksamhet. Det anses också tillåtet att ge bidrag till t.ex. kvinnojourer och annan liknande verksamhet där kommunen har ett ansvar. Det är emellertid bara i undantagsfall tillåtet att ge stöd till enskilda näringsidkare eftersom det som regel inte är en kommunal angelägenhet att stödja det privata näringslivet (2 kap. 8 §).

När det gäller huruvida IOP kan anses vara förenligt med kommunallagen bedömer Värmdö kommun att ett IOP-avtal ska reglera en verksamhet som i sig är kompetensenlig för att vara förenligt med lagen. Vidare ska IOP-avtalet vara ett samarbete mellan en eller flera idéburna aktörer utan vinstsyfte och en eller flera offentliga parter. Den avtalade verksamheten ska inte ha ekonomiska drivkrafter och det ska saknas en kommersiell marknad. Kommunen bör ha insyn i verksamheten, kunna påverka och följa upp verksamheten men inte detaljstyra den. Kommunen bidrar som regel med ekonomiskt stöd men bidraget inkräktar inte på organisationens självbestämmanderätt. Ett IOP-avtal som uppfyller de villkor som beskrivits ovan ligger, enligt kommunens uppfattning, närmare föreningsbidraget och andra typer av tillåtna bidrag än ett kommersiellt kontrakt.

Kommunens slutsats är att denna typ av samarbetsavtal kan vara kompetensenliga om de

⁴ Denna associationsform är generellt skapad för att generera vinst till sina medlemmar vilket i sig inte är förenligt med att också vara en idéburen aktör, det finns dock undantag t ex i nykooperativ.

ingås under de förutsättningar som har beskrivits ovan. Då avtalen inte kan anses vara kommersiella till sin natur eller ingås med sådana parter som avses i 2 kap. 8 § kommunallagen står kommunens stöd inte heller i strid med förbudet att stödja enskilda näringsidkare.⁵

2.3.2 Upphandlingslagstiftningen

När en kommun ska köpa varor och tjänster ska kommunen i de flesta fall följa lagen om offentlig upphandling (LOU). Det innebär att kommunen såsom upphandlande myndighet annonserar sin avsikt att köpa och fastställer villkoren i ett förfrågningsunderlag. Leverantörer ges möjlighet att lämna anbud och anbuden utvärderas. På detta sätt tillvaratas konkurrensen och processen är transparent och icke-diskriminerande.

Vid upphandling önskar kommunen en leverantör som levererar det som kommunen har bestämt sig för att köpa och parterna upprättar kommersiella kontrakt. IOP-avtalet bedöms inte kunna jämföras med upphandlingskontraktet. En jämförelse kan istället göras med föreningsbidraget som inte är ett köp av en tjänst på en marknad utan en kommuns sätt att uppnå politiska mål på det sociala området.

Tillväxtverket gör bedömningen att stöd till t.ex. arbetsintegrerade sociala företag går att jämföra med stöd till kvinnojourer. Genom kommunalt stöd kan verksamheten fortleva och en viktig samhällsrelaterad service kan ges. Tillväxtverket skriver att det inte finns anledning att "marknadifiera" en verksamhet som inte är ute på marknaden.⁶

Värmdö kommun bedömer att IOP-avtal som utformas på sätt som beskrivits ovan inte är kommersiella kontrakt och inte rör tjänster som tillhandahålls på en marknad. Vid sådant förhållande hamnar IOP-avtalen utanför upphandlingsregelverket.

2.3.3 Regler om statligt stöd

Den grundläggande bestämmelsen om statligt stöd finns i artikel 107 i Lissabonfördraget. Där står "Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."

En speciell ordning gäller för tjänster av allmänt intresse. Enligt EU-rättslig praxis får begreppet tjänster av allmänt intresse anses innebära ekonomiska eller icke-ekonomiska tjänster som medlemsstaterna anser vara av allmänt intresse och som av den anledningen omfattas av vissa skyldigheter att tillhandahålla dem. Begreppet täcker alltså både tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, som omfattas av fördragets konkurrens- och statsstödsregler, och icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse, som inte omfattas av konkurrens- och statsstödsreglerna.

⁵ Värmdö kommuns bedömning delas av andra kommuner; såsom Malmö, Göteborg och Linköping. Då IOP hittills är rättsligt oprövat, saknas juridisk praxis och kommunerna är således tvingade att göra egna bedömningar som i mångt och mycket bygger på andra kommuners samt Forums bedömningar av de juridiska förutsättningarna.

⁶ Att stödja utan att styra – Hur kan kommunerna göra för att stödja arbetsintegrerade sociala företag?, Tillväxtverket 2012

Vad gäller tjänster inom det sociala området används begreppet sociala tjänster av allmänt intresse samt underkategorierna sociala tjänster av allmänt intresse av ekonomisk art respektive sociala tjänster av allmänt intresse av icke-ekonomisk art. Den verksamhet som IOP-avtal reglerar bör tillgodose ett socialt behov.

Statsstödsreglerna är omfattande och i många fall komplicerade att bedöma i förhållande i IOP. Dock blir statsstödsreglerna inte tillämpliga om verksamheten är av icke-ekonomisk art eller om ersättningen är av mindre betydelse; maximalt 500 000 euro under tre år. Statsstödsreglerna är inte heller tillämpliga om ersättningen inte snedvrider konkurrensen eller påverkar samhandeln.

2.3.4 Slutsatser

IOP är en relativt ny metod som inte kan anses vara vanligt förekommande. IOP är även rättsligt oprövad som metod och det saknas därmed juridisk praxis. Det är därför viktigt att pröva varje potentiell verksamhet mot kommunallagen, upphandlingslagstiftningen och statsstödsreglerna och att inte se själva IOP-avtalsformen som en garant för samarbetets tillförlitlighet.

3 Genomförande

3.1 När kan ett IOP-avtal ingås?

I Sverige har en modell för IOP främst arbetats fram av organisationen Forum, en intresseorganisation för idéburna aktörer med social inriktning. Forum har bedömt att ett IOP-avtal kan ingås när följande åtta kriterier är uppfyllda, utöver det grundläggande kravet att IOP-avtal enbart kan tecknas med en idéburen aktör. Utöver detta har Värmdö kommun ytterligare tre krav⁷ som ska vara uppfyllda för att ett IOP-avtal ska kunna ingås.⁸

1. Verksamheten sker på initiativ av den idéburna aktören.
2. Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns.
3. Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
4. Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
5. Det inte finns en befintlig marknad eller en konkurrenssituation att vårda.
6. Bägge parterna är med och finansierar verksamheten; via pengar eller andra insatser.
7. Verksamheten inte detaljregleras från kommunen
8. Båda parterna önskar och ser en mening i att ha ett annat avtalsförhållande eller samverkan vilket inte bygger på marknadsmekanism och kommersiell logik.⁹
9. IOP-avtalet reglerar en verksamhet som i sig är kompetensenlig (enligt kommunallagen).
10. Kommunen ges insyn i verksamheten och möjlighet till påverkan och

⁷ Värmdös specifika krav är punkt 9-11.

⁸ Värmdö kommuns ytterligare krav grundar sig på de juridiska bedömningarna, där försiktighetsprincipen används.

⁹ Forum

uppföljning under avtalstiden.

11. Att kommunens ersättning är av mindre betydelse för att statsstödsreglerna i Lissabonfördraget inte ska vara tillämpliga.¹⁰

Partnerskapet ingås genom att parterna kommer överens om vilken verksamhet som ska bedrivas av den idéburna aktören, med vilka mål och inom vilka ramar samt att kommunen lämnar ett ekonomiskt stöd till driften samtidigt som även organisationen går in med egna medel, genom t ex pengar, personal, volontärer eller lokal.

Denna överenskommelse nedtecknas i ett icke detaljreglerat avtal. IOP-avtal skrivs ofta runt en särskild verksamhet, som ägs av den idéburna aktören. I avtalet bestäms vad partnerskapet gäller, vilken part som ska bidra med vilka resurser, hur länge avtalet ska gälla, hur tvister ska lösas och så vidare. Kommunen och organisationen bör även ha regelbunden uppföljning och dialog kring hur verksamheten fortskrider samt hur fortsatt samverkan bör utformas.

Det finns inte ett mål i sig med att använda IOP som samverkans- och avtalsform framför andra. Det är heller inte så att IOP ersätter föreningsbidrag eller att en organisation som tecknar ett IOP inte kan få föreningsbidrag eller delta i upphandlingar. Ett IOP är ett samverkansavtal som tecknas kring en särskild och avgränsad verksamhet i vilken kommunen har intressen. Det är således fullt möjligt för en organisation att få föreningsbidrag, ha ett IOP samt ha upphandlade uppdrag från kommunen. Dock inte för samma projekt eller verksamhet.

Om föreningsbidrag eller tjänsteköp; upphandlade eller direktupphandlade, är en mer lämpligt avtalsform så bör inte IOP användas. Likt alltid gäller att kommunen utifrån syftet med verksamheten bestämmer hur den bör finansieras.

3.2 Användning av IOP i Värmdö kommun

När kommunen ska (med)finansiera en viss verksamhet bör kommunen inledningsvis, utifrån syftet med verksamheten och eventuella brukares behov och rättigheter, se över vilket finansieringsverktyg som kan vara lämpliga för att utröna om en partnerskapsrelation och således ett IOP kan vara tillämpligt. Om det bedöms att ett IOP skulle kunna vara en lösning så bör ett sådant avtal kunna tecknas under förutsättning att det är förenligt med kraven i stycke 3.1.

Det är upp till beslutande nämnd att göra bedömning och att fatta beslut om IOP på samma sätt som nämnderna beslutar om eventuella föreningsbidrag och upphandlingar. En riktlinje i detta arbete bör dock vara att avtalen ska vara tidsbegränsade att gälla i maximalt fyra år, med möjlighet till förlängning.

Processerna som kan leda fram till tecknande av IOP med en eller flera organisationer bör kännetecknas av så öppen dialog som möjligt. Här bör de dialogarenor som etablerats i samband med att kommunen tar fram en lokal Överenskommelse vara en utgångspunkt. Kommunens ambition är att hitta dialogformer som bjuder in många idéburna aktörer, vilket kan leda till att antalet potentiella samverkansparter inom ramen för kommande IOP kan breddas.

¹⁰ Det innebär att kommunens "bidrag" till verksamheten inte får överskriva 500 000 euro under tre år.

3.2.1 Ansvarig nämnd

Respektive nämnd beslutar om IOP inom nämndens verksamhets- och ansvarsområde. För nämndöverskridande IOP-förslag eller IOP-avtal som berör flera kommuner ansvarar kommunstyrelsen. Liksom med föreningsbidrag och upphandlingar ska även IOP-avtal rymmas inom budget.

4 Uppföljning och utvärdering

Ingångna IOP-avtal ska följas upp minst årligen. I samband med att ett avtal löper ut eller inför en eventuell förlängning bör en mer djupgående utvärdering av samverkansavtalet genomföras av kommunen i samarbete med den idéburna aktören.

Föreliggande riktlinjer ska revideras och utvärderas när kommunen har en lokal Överenskommelse på plats. Utifrån den lokala Överenskommelsen kan samverkansformen IOP preciseras ytterligare för att bidra till att förverkliga densamma.

Vidare bör IOP som samverkansform utvärderas i mitten av kommande mandatperiod (2018-2022). Detta för att kommunen ska få tid att implementera och använda samverkansformen IOP samt den lokala överenskommelsen som bör utgöra grunden för IOP-avtal.